

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายของการศึกษา นอกจากสร้างและพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพสูง
ยิ่งแล้ว ยังมุ่งสร้างและพัฒนาให้ชุมชนหรือท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็งมั่นคงพึ่งตนเองได้ แต่จาก
สภาพวิกฤตการณ์ทางสังคมไทยในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาความยากจน สิ่งแวดล้อม จิตวิญญาณ
ของการหลงวัตถุนิยม ขาดคุณธรรม และปัญหาเรื่องคุณภาพของคนเป็นอันมาก นอกจากนั้นยังเกิด
วิกฤตการณ์ของระบบหลักในการแก้ปัญหาดังกล่าวมาแล้วคือ เศรษฐกิจฐานนิยมเสรี การเมือง
เชิงอุปถัมภ์ การเล่นพรรคพวก การบริหารจัดการที่รวมศูนย์อำนาจและเครื่องมือที่สำคัญ คือ
การศึกษาที่ขาดคุณภาพและความเสมอภาค ส่งผลให้การพัฒนาคนไม่เป็นไปตามเป้าหมายและ
ผลที่คาดหวัง ทำให้บุคคลไม่เรียนรู้และไม่เท่าทันโลก คนได้รับความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ ไม่อยู่บนฐาน
ของความเป็นจริงและเป็นความรู้แบบแยกส่วน ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ชุมชนและท้องถิ่นไม่ได้รับ
การพัฒนาขาดความเข้มแข็งมั่นคงพึ่งตนเองไม่ได้และกลายเป็นภาระของสังคมและประเทศชาติ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นทิศทางที่สำคัญที่ต้องเร่ง
ดำเนินการให้สำเร็จโดยเร็ว และพบว่าหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาครู โดย
เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ครู คือ ปัจจัยชี้ขาดในการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทั้งปวงนั้นคือ
ต้องเน้นการพัฒนาครูทุกด้านก่อนการปฏิรูปหรือพัฒนาสิ่งอื่นๆ โดยเชื่อว่า เมื่อได้ครูเก่ง ครูดี
มีศักยภาพสูง จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และมีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งได้มาตรฐาน
สามารถสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ ศักยภาพสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้มแข็ง
มั่นคงและพึ่งตนเองได้ของชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้น การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่องทั้ง
กระบวนการผลิตครู กระบวนการใช้ครูรวมถึงการบำรุงรักษาพัฒนาครูประจำการให้มีศักยภาพสูง
จึงเป็นภารกิจสำคัญของประเทศชาติที่จะต้องกระทำอย่างจริงจัง (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาครู, 2542)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะที่ต้องกำกับดูแลในเชิงนโยบายได้
ดำเนินโครงการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ซึ่งประเด็นหลัก
ที่สำคัญสองเรื่องที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ตาม

หมวด 4 และการปฏิรูปวิชาชีพครูตามหมวด 7 จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ตามมาตรา 22 ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนโดยกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งการปฏิรูปดังกล่าวจะสำเร็จได้จำเป็นต้องมี "ผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้" เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นพลังผลักดันในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

"โครงการครูต้นแบบ" เป็นโครงการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยกองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครูที่มุ่งสรรหาครูดี ครูเก่ง ที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนดังกล่าวแล้วข้างต้น และต้องเป็นครูที่มีศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีความตั้งใจที่จะปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง จนสามารถค้นพบรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน สามารถเป็นแบบอย่างและสามารถขยายผลให้เพื่อนครู จะได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น "ครูต้นแบบ" และเป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 ซึ่งเป็นผลให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดีและคนมีความสุข (ครูต้นแบบ, 2543) ครูที่สมควรเพื่อรับการคัดเลือกต้องเป็นครูผู้สอนระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่จำกัดสาขาวิชาที่สอน ภารกิจสำคัญของครูที่ได้รับ การคัดเลือกเป็นครูต้นแบบ จะต้องเสนอโครงการพร้อมแผนการพัฒนาครูเครือข่าย ครูต้นแบบ 1 คน ต้องพัฒนาครูเครือข่ายไม่น้อยกว่า 10 คน ให้สามารถพัฒนาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นใหม่ให้ต่อเนื่องไป (รางวัลเกียรติยศ : เส้นทางความก้าวหน้าแห่งวิชาชีพครู , 2543) ครูต้นแบบปฏิบัติงาน ในรูปแบบ "กัลยาณมิตรนิเทศ" ซึ่งเป็นการชี้แนะและช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนในกลุ่มเพื่อนครูด้วยกัน มีหลักการนิเทศที่เน้นประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การสร้างศรัทธาเพื่อให้ครูเครือข่ายยอมรับและเกิดความสนใจใฝ่รู้ที่จะปรับปรุงการสอน
2. การสาธิตรูปแบบการสอน ครูต้นแบบแสดงให้เห็นประจักษ์ว่าการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นทำได้จริง และครูเครือข่ายสามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน

3. การร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูต้นแบบและครูเครือข่ายต่างก็มีประสบการณ์ การสอนที่แตกต่างกัน สมควรที่จะได้พบปะกันอย่างสม่ำเสมอ ร่วมคิดแก้ปัญหาและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4. การติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการ ครูต้นแบบ บันทึกการนิเทศอย่าง สม่ำเสมอ สังเกตและรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากครูเครือข่าย ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นใหม่ และต่อเนื่องสืบไปแม้จะเสร็จสิ้นโครงการแล้ว (การดำเนินงาน โครงการครูต้นแบบ, 2541)

การดำเนินงานของครูต้นแบบตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จากการติดตามผล การดำเนินงานของครูต้นแบบ พบวิธีการดำเนินงานของครูต้นแบบ ดังนี้

1. การสร้างเครือข่าย วิธีการที่ครูต้นแบบเลือกครูเข้ามาเป็นเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณ ภาพการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เลือกครูที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงกัน มีส่วนน้อย ได้ครูเครือข่ายจาก ต่างจังหวัด รูปแบบวิธีสร้างเครือข่ายครูต้นแบบมีหลากหลายวิธี สรุปได้ดังนี้

1.1 สร้างเครือข่ายตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูต้นแบบเลือกครูเครือข่ายตาม กลุ่มเป้าหมาย เช่น ครูดีเด่น ครูผู้นำทางวิชาการ ครูที่มีความขยันตั้งใจทำงาน ครูต้นแบบเป็น ผู้เลือกครูที่จะมาร่วมเป็นครูเครือข่ายด้วยตนเอง

1.2 สร้างเครือข่ายจากครูที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ คือ ครูที่สนใจทราบข่าว จากสื่อต่าง ๆ เข้ามาสมัครเป็นเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีศรัทธาต่อครู ต้นแบบ

1.3 สร้างเครือข่ายโดยการสร้างสัมพันธและศรัทธาคือ ครูต้นแบบขอพบครูเป็น การส่วนตัว แจงรายละเอียดโครงการฯและวิธีการดำเนินการให้ครูทราบและเชิญเป็นครูเครือข่าย

1.4 สร้างเครือข่ายโดยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงโครงการฯ ต่อผู้บริหารโรงเรียน คือ ครูต้นแบบแจงรายละเอียดโครงการฯ ไปยังผู้บริหารโรงเรียน ที่อยู่ใกล้เคียงและขอให้ส่งรายชื่อ ครูที่สนใจเข้ามาเป็นครูเครือข่าย

1.5 สร้างเครือข่ายโดยการสำรวจและเลือกครูเครือข่าย ดำเนินการโดยสำรวจ รายชื่อครูที่สอนวิชาเดียวกัน ระดับใกล้เคียงกันในโรงเรียน ทั้งที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงกัน ชุมชน ห่างไกลและต่างจังหวัดแล้วเชิญเป็นครูเครือข่าย

2. การเผยแพร่รูปแบบวิธีการสอนแก่ ครูเครือข่าย ครูต้นแบบมีวิธีการเผยแพร่วิธี การสอนแก่ครูเครือข่ายหลายวิธี สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูต้นแบบเชิญครูเครือข่ายมาประชุม เพื่อนำเสนอรูปแบบ วิธีการสอน แนะนำกิจกรรมการสอน การสาธิตวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างสื่อ การฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ ระยะเวลาการประชุมมีทั้งกระทำทุกสัปดาห์และสัปดาห์วัน สัปดาห์ ทั้งในวันหยุดและวันปฏิบัติราชการปกติ

2.2 การจัดส่งเอกสาร สื่อตัวอย่างให้กับครูเครือข่ายเพื่อใช้ศึกษาและผลิตเพิ่มเติมครูต้นแบบให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งโดยตรงและทางโทรศัพท์

2.3 ครูเครือข่ายที่อยู่ห่างไกล ครูต้นแบบใช้วิธีจัดส่งเอกสาร วิดิทัศน์ให้ครูเครือข่ายใช้ศึกษา ครูต้นแบบไปพบเป็นครั้งคราว

2.4 ครูต้นแบบเยี่ยมห้องเรียนครูเครือข่ายเพื่อแนะนำให้กำลังใจ (เดือนละ 2 ครั้ง)

2.5 ครูต้นแบบ ประชุมกลุ่มครูเครือข่ายเพื่อสรุปงานเดือนละ 1 ครั้ง

2.6 ครูต้นแบบสร้างความใกล้ชิดกับครูเครือข่าย วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การให้กำลังใจและให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ทุกสัปดาห์เป็นระยะ รวมทั้งการไปพบปะพูดคุยแบบไม่เป็นทางการในวันเสาร์ - อาทิตย์ ที่บ้านครูเครือข่าย

ผลการดำเนินงานของครูต้นแบบ ส่งผลให้ครูเครือข่ายส่วนใหญ่มีความสนใจต่อรูปแบบ การสอนที่ครูต้นแบบแนะนำ มีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมที่นำไปแนะนำ ได้พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน ระหว่างครูต้นแบบ และครูเครือข่ายเป็น บรรยากาศทางวิชาการที่ดีมาก (การดำเนินโครงการครูต้นแบบ , 2541) ซึ่งจัดเป็นวิธีหนึ่งของการ พัฒนาครู โดยการรวมตัว จับเป็นกลุ่มก่อนโดยใช้ชมรมเป็นศูนย์กลาง แนวทางที่ครูต้นแบบและ ครูเครือข่าย รวมทั้งเพื่อนครูด้วยกันได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การรวมตัวกัน ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้จัดตั้งเป็นชมรม คือ "ชมรมครู เครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี" ขึ้นโดยมีสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี เป็นหน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนเป็นที่ปรึกษา ซึ่งชมรม จัดตั้งอยู่ที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาครู คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกาญจนบุรี ซึ่งเป็น สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่น มีคณะครุศาสตร์ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาเป็นที่ปรึกษา และเป็นแหล่งรวมของสมาชิกของชมรมดังกล่าว ซึ่งจะเห็น ได้ว่าแนวคิดและวิธีการจัดตั้งชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ได้เริ่มจัดตั้งชมรมในปี 2542 สอดคล้องกับการจัดให้มีชมรม และศูนย์

เครือข่ายระดับจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (การบรรยายพิเศษ เรื่อง ภาพอนาคตของครูแห่งชาติ ครูต้นแบบ และครูภูมิปัญญาไทย , 2544)

ดังนั้น จึงถือได้ว่าการจัดตั้งชมรมหรือองค์กรทางวิชาการของครูเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เป็นรูปแบบที่ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ต่อการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งไม่ได้เกิดจากอำนาจการบังคับบัญชาที่รวมศูนย์ หากแต่เป็นการตื่นตัวในระดับปฏิบัติ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูที่น่าสนใจ และสมควรเผยแพร่ให้กับครูในสังกัดอื่น ๆ ได้ศึกษาและยกไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป และจากที่ชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคกลางและอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ถือว่าเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ประกอบกับภายในจังหวัดปทุมธานีมีสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษามากถึง 8 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล(วิทยาเขตปทุมธานี) วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ,2538) สถานศึกษาเหล่านี้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับข้าราชการครูเป็นอย่างดี และมีการดำเนินงานโดยสมาชิกที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจ ที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นชมรมที่จัดตั้งขึ้นมา สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนาชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ของชมรม และเป็นแนวทางในการจัดตั้งชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ ของจังหวัดอื่นๆ หรือเป็นแนวทางในการจัดตั้งชมรมอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ กิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการหาทรัพยากรให้กับครูในชมรม กิจกรรมเพื่อขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม

2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ กิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการหาทรัพยากรให้กับครูในชมรม กิจกรรมเพื่อขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ เฉพาะครูที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

2. กระบวนการสร้างครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ ศึกษาในด้านโครงสร้างของชมรม วิธีสร้างชมรม และการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

3. การดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ ศึกษาในด้านกิจกรรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดหาทรัพยากร และกิจกรรมการขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม

4. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จากผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้สนับสนุนชมรม คณะกรรมการชมรม และครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นสมาชิกของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ เท่านั้น

5. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ของชุมชนที่มีบริบทใกล้เคียง เช่น ครูมีความต้องการที่จะรวมกลุ่มกัน มีองค์กรที่ให้การสนับสนุน มีองค์กรที่เข้มแข็ง เป็นต้น โดยการประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของครูที่เป็นสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี หลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชมรม ยังผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

การดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชมรมฯ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ กิจกรรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการทรัพยากร กิจกรรมการขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม

กิจกรรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ จัดให้สมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ เกี่ยวกับ การอบรม สัมมนา การสาธิตรูปแบบการสอน เพื่อสนองต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของครู

กิจกรรมการจัดการทรัพยากร หมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ เช่น งบประมาณ เอกสารและอุปกรณ์ต่างๆเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมการขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถดำรงอยู่ ดำเนินงานได้ มีความก้าวหน้า และมีความเข้มแข็ง ขยายชมรมต่อไปได้

โครงสร้างชมรมครูเครือข่าย หมายถึงความสัมพันธ์ภายในชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วยขนาดของกลุ่มสังคม ลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในชมรม การพบปะ / การติดต่อสื่อสาร / ประสานงาน และผลของการปฏิสัมพันธ์ภายในชมรม

วิธีสร้างชมรมครูเครือข่าย หมายถึง ขั้นตอนการสร้างและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีขึ้น อันประกอบไปด้วย จุดกำเนิดของชมรม นโยบาย หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ของชมรม แนวทางการดำเนินงานของชมรม และปัจจัยที่สนับสนุนการสร้างชมรม รวมถึงสภาพที่ต้องการในอนาคต ศักยภาพ ข้อดีของชมรม

กระบวนการสร้างชมรมครูเครือข่าย หมายถึง ขั้นตอนทั้งหมดที่ก่อให้เกิดชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีขึ้นมาอันได้แก่ วิธีสร้างชมรม โครงสร้างชมรม การดำเนินงานของชมรม รวมถึงปัญหาของชมรม

ผู้สนับสนุนชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึงผู้ที่ให้การสนับสนุนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของชมรม ในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นตัวแทนประสานให้เครือข่ายได้ขยายฐานออกไปสู่สาธารณะ ผู้สนับสนุนชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ต้องเป็นผู้ที่มีการติดต่อสัมพันธ์หรือประสานงานกับชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีอย่างสม่ำเสมอ

คณะกรรมการชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง สมาชิกของชมรมที่ปฏิบัติงานให้ชมรม เป็นต้นแบบในการให้ความรู้ แนะนำสาธิตแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้แก่สมาชิกของชมรม และได้รับการยอมรับจากสมาชิกของชมรม

สมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีลักษณะการจัดการศึกษาที่เชื่อมประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือชุมชนกับโรงเรียน เป็นสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีการติดต่อ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ศึกษาปฏิบัติเรียนรู้ดูงาน อบรมสัมมนา และสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ยังเป็นเครือข่ายสังคมที่มีการประสานสัมพันธ์กันในทุกเรื่อง

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินงานในชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะศึกษาปัญหาในเรื่อง การดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ การจัดหาทรัพยากรให้กับครูที่เป็นสมาชิกในชมรม และกิจกรรมการขยายและสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สนับสนุนชมรม คณะกรรมการชมรม และสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ชนิด จำนวน 6 ฉบับ ประกอบด้วย
 - 3.1 แบบทดสอบสังคมมิติ จำนวน 1 ฉบับ
 - 3.2 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้สนับสนุนชมรม และแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการชมรมครูเครือข่ายปฏิรูปการเรียนรู้

3.3 แบบสังเกต จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสังเกตโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ และแบบสังเกตกิจกรรมของสมาชิกครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้

3.4 แบบสอบถามสำหรับสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ จำนวน 1 ฉบับ

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษา และเวลาที่ใช้

5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

6. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบสังคมมิติ โดยรวบรวมเป็นคะแนน (Scores) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาผนวกเข้าด้วยกัน แล้วนำเสนอในรูปแบบผังสังคมมิติ (Sociogram) แบบสัมพันธ์และแบบสังเกตครูในชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ และผู้สนับสนุนชมรม ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดิบ โดยนำคำสัมภาษณ์ที่สำคัญมาจัดหมวดหมู่ตามข้อคำถาม และสรุปในสาระสำคัญ นำเสนอในรูปแบบการพรรณนา ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แบบสอบถามสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ นำคำตอบที่ได้มาจัดหมวดหมู่ตามข้อคำถาม และสรุปสาระสำคัญ นำเสนอในรูปแบบการพรรณนาข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาชมรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง และพัฒนารูปแบบชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ไปใช้ในพื้นที่อื่นต่อไป

3. เป็นแนวทางในการเสนอผลงานของสมาชิกชมรมครูเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้ให้เป็นที่รู้จัก สร้างขวัญและกำลังใจแก่สมาชิกครูในการเปิดมิติการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาตนตามนโยบายการศึกษาของชาติ